

Nehemi

Nà wɔngɛh kugbɔnku kuu te ma bo

Nehemi ya gbɔnku yé Esdras ya gbɔnku ya tutukl nɛ. Tigbɔnt tule tuu là te kuba nɛ. Nehemi ya gbɔnku cinbe ki lienh wɔn Nehemi bo nɛ. Kù gbiire' ibɔk ita nɛ.

Kí cin 1.1 kí tì baa 7.3 lienh bà ñen' tiyonbt ni ki liebe' ní ki meh ki tuɔreh Yerusalem ya guonjel bo nɛ.

Kí cin 7.4 kí tì baa 7.72 lienh bà ñen' tiyonbt ni ki liebe' ní nno ya yel ya gbɔnku bo nɛ.

Kí cin 8.1 kí tì baa 13.1 lienh bi men' ki tuɔre' ki gben' liguonjel ki jele' kunacenu, ki kaan' Uwien ya yiko ya gbɔnku, ki liebe' ki tuɔre' Uwien ya duku ni ya tòn ma bo nɛ. Nehemi là yé utonsɔncien nɛ Pers ya bercien Artaserses den. U ya bɛr nɛ là cɛbe' Nehemi wɔ́ n̄ jo kí tì tuɔre u'du Yerusalem. Nehemi bure' ki tì baa' ma, nin binennendb fii' u'bo ma ke nno, udu ni yaab biba tore' wɔ́ nɛ bi men' ki tuɔre' Yerusalem ya guonjel nɛ ki jele' kunacenu. Esdras nin Nehemi ya gbɔnt ni nɛ Sufmbe lèbre' bi'tetem mitekjiɛnm ni.

Nehemi ya kàare

1 Hakaliya ya bije Nehemi len' nà sɔ.

Artaserses ya bel ya binl pile bo, Kislef^a ya ηmaal ni, ki laa' min Nehemi te uducien Sus ni, ²nɛ n'ninjieɓ ni ya uba, Hanani ñen' Suda ya tinɛnm bó ní ki baa' wɔn nin bijeb biba, nɛ n niire' be ba là cuo' Sufmbe bà tiyonbt^b nin Yerusalem bó. ³Bi jiin' nni ki ye: «Ba là cuo' Sufmbe bà tiyonbt bi kɔ Suda ya tinɛnm ni nno, te ijendcien nin ife ni nɛ. Liguongel là guon' ki linde' Yerusalem bɛbɛre' nɛ u'nagend winwin'.»

^a 1.1 Kislef yé Sufmbe ya ηmaalwe nɛ, ti ya ηmaale ya kàanm ni ηmaal piik nin nba bii nle ni'nɔ. ^b 1.2 Bi li fre kí liebe kí lèbre kí ye bà ñen' tiyonbt ni Babilonn ni ki liebe' ní nno

⁴N cii' yie ya ñobon ma nno, ne ki kèle' ki muo', ki tien' uyensaacien ni iden yà yebe, ki lòle' buñobu ki kàare' Uwien wà te paaki bó ⁵ki ye: «Oo! Yonbdaan, Uwien wà te paaki bó, Uwien wà yebe, ki ñmabe binib bujawaanbu. A co a'jotieku nin bà boh a'wob, ki yé ugbemondaan ki de' bà yíe ñe. ⁶N gbaan' ñe ñe, pele a'tub kí cenge n'bó, kí liike nni kí cii min a'tonsɔnl ya kàare bó. Ñonku nin wien ni n kàareh i yà kàare ñe a'nun bó ki dien tinbi a'tonsɔnb Israyel yaab. N gbaanh ñe á taa ti tien' ibiere yà kí fère te. Imɔn, min nin n'yul nin n'baa ya duku yaab tien' ibiere. ⁷Ti mɔnbe ki bii' ñe ñe ka paan' iwob nin yiko nin ibok yà a ble' te kí ñe a'tonsɔnl Moyis saan bo. ⁸Ama tiere a là de' a'tonsɔnl Moyis usen u len' iñobon yà nno bó. A là ye: "Ninbi, na yé n'bo gbemɔndenb la, min, í li yere ñe iniboto ni, ⁹ama ni ya puoli bó ni liebe' ní n'saan, ki boh n'wob, ki teh ì ye ma la, bi yíe mɔnɔn la be í cuo' ni'nib tiyonbt kí jo nà ke saan kitink ya bien, í li taan be kí jiin ní libùol là n gènde' ño n'yel í li te n'saan^c nno." ¹⁰Bi yé a'tonsɔnb, ki yé a'nib bà a de' be ki wie' kí ñe a'tɔcienm nin a'nuo ya faa bo ñe. ¹¹Oo! Yonbdaan, pele a'tub kí cenge min nin bitob bà yé a'tonsɔnb ño bi'yenm sɔnge be í bo ñe ya kàare bó. Cère min a'tonsɔnl ya bondm í tien mɔnmɔnm dinno ño kí cère uje wuo í muo nni micecek^m.» Uyo nno min ñe là yé bà likeh uber ya daam ya cien^d.

Pers ya ber cère' Nehemi liebe' Yerusalem.

2 Artaserses ya bel ya binl pile bo, lidaali liba Nisan^e ya ñmaal ni, uber ke midaam se u'nun bó, ne n yuure' mè ki wòre' ki de' wò. Ten n'yenm ña li saa' wien uba uber ya nun bó ma nno, ²ne u niire' nni ki ye: «Be cère' a'nun bó te ten a'yenm ñe saa'? Ña li bun-a! Be ya yenmaale jèndeh ñe?»

Nen saan ne bujewaancienbu cuo' nni. ³N jiin' uber ki ye: «Ubero, Uwien í de ñe limefɔkl! N'nun bó li tien mila ka í li te ten n'yenm ñe saa' uyo wà n'yaajeb ya kul do udu wà ni bère' ñe u'nagend winwin-i?» ⁴Uber niire' nni ki ye: «A yíe ba?» N kàare' Uwien wà te paaki bó, ⁵ne ki jiin' uber ki ye: «Ni mɔn ki de' sin uber ñe a'yenm sɔnge min a'tonsɔnl bo la, cère í jo Suda, n'yaajeb ya kul do udu wà ni, ño kí tì liebe kí me wù.»

^c 1.9 Bi ye Uwien ya yel li te nà saan la, bi niireh Yerusalem ne ^d 1.11 Ni saan bi ye uber ya daam la, miñum mo te len ñe. ^e 2.1 Ebrembe ya lem ni Nisan ya tingi si micinm ñe. Ti ya ñmaale ya kàanm ni ñmaalta bii ñmaalnan ni'no

⁶Uber ya po là ke u'saan, ne uber liebe' ki niire' nni ki ye: «A jon' la, a li wuɔke kí kpaan mila? U le yo a li liebe ní?»

Nen saan ne uber tuo' wɔ́ ní cèbe nni ní bure, ne n tɔke' wɔ́ ní li liebe ní uyo wà. ⁷N liebe' ki tɔke' uber ki ye: «Uberɔ, nì mɔn ki de' ɲe la, cère be ní kele tigbɔnt kí de mitinfenm mà te likpenl là bi yih lè Efrat ya nintuɔli bó ya gobinambe ɲɔ be ní cèbe nni ní gèbre kí jo Suda, ⁸kí de Asaf wà gu uber ya fuɔl mɔ kugbɔnku, ɲɔ wɔ́ ní de nni idɔ yà mɔn ki de' sojambe ya duku kùà fòke paaki ki kpieke Uwien ya duku ya nagent nin udu ya guonje nin n lá li kɔ iden yà nnɔ.»

Uber de' nni tigbɔnt nnɔ, kime n'Wien ya nɔmɔnmɔn là pe n'bo. ⁹N jon' mitinfenm mà te likpenl là bi yih lè Efrat ya nintuɔli bó ya gobinambe saan ne ki de' be uber ya gbɔnt. Uber là sɔn' sojaciemb nin bitenjekb ne be ní pière nni. ¹⁰Sanbalat wà yé Horonn yɔ nin u'tonsɔnl Tobiya Amɔn ya bol yɔ cii' n we ní ma nnɔ, ne bi'yenm ɲa là ɲmaake waamu mɔnɔn nin ma ɲɔ unil uba we ní wɔ́ ní sɔn kí de israyel ya mɔnm bo.

Nehemi gɔnde' Yerusalem ya guonje.

¹¹N baa' Yerusalem ni, ne ki tien' len iden ita ka sɔn' bonn. ¹²Ne n fii' kuñɔnku min nin binib biba, ama ma là tɔke' nil Uwien là ble' nà n'fèl bo ní tien kí de Yerusalem nnɔ. N là jeke uɲuun wà ɲa ñi la, wenkobk kiba ɲa là te n'bùol. ¹³Kuñɔnku, n ñen' bi yih bunañɔbu bùa kujɔlɔnku ya nañɔbu, ki cubn' Dragɔn ya ñunbunl nin tinagbokmuɔr ya nañɔbu bó. N gɔnde' Yerusalem ya guonjel, ki laa' lè bebere' ne umu winwin' tinagent. ¹⁴N tükre' ki cubn' bi yih bunañɔbu bùa liñunbunl ya nañɔbu nin uber ya jebieku bó, ne n là jeke uɲuun wà nnɔ ɲa laa' u li gèbre nà saan. ¹⁵Ne ku ya ñɔnbaabku n ñen' Sedrɔn ya baaku ni ki doh ne ki gɔnde' liguonjel, ne ki liebe' ní ki baa' ki ñen' bi yih bunañɔbu bùa kujɔlɔnku ya nañɔbu saan ki kɔn'.

¹⁶Udu ya cienb ɲa là ben n là jon' nà bó ki niireh nin n tien' nà. Kí tì baa u ya yo ma là tɔke' Sufmbe nin bitɔtuɔrkaab nin binikpiekpiekb nin udu ya cienb bii binitɔb bà là yé itùon ya cienb nnɔ bonn. ¹⁷U ya yo ne n tɔke' be ki ye: «Ni laa' ti te micɛckem mà ni-a, kime Yerusalem bère' ne u'nagend winwin'. Fii men tì liebe kí me Yerusalem ya guonjel ɲɔ kí la ji fɛ.» ¹⁸N tɔke' be n'Wien ya nɔmɔnmɔn là pe n'bo nin uber là len' nin

nni ma bo. Nen saan ne bi ye: «Tí fii men kí mē.» Ne bi taa' lifèl be ní sòn lituonmōnmōnl nno.

¹⁹Sanbalat wà yé Horonn yō nin u'tonsōnl Tobiya wà yé Amōn ya bol yō nin Gesem Arab ya bol ya nil cii' tigber nno ma nno, ne ki le' te, ki yinde' te, ki niireh te ki teh: «Ni teh be sō nō, ni ye ní kōn nin uber ne-ēē?»
²⁰N jiin' be ki ye: «Uwien wà te paaki bó bugben ne li de te mifaakm. Tinbi u'tonsōnb, tí li fii, kí liebe kí mē udu. Ama ninbi na ḡmōbe gbiin, ka ḡmōbe sen Yerusalem ni, nil uba mōnōn ḡa ji li lí tiere ni'bó len.»

Sufmbe liebe' ki meh Yerusalem ya guonjel.

3 Bitōtuōrkaab ya cien Eliyasib là fii' nin u'tōtuōrtōb, ne bi taan' ki liebe' ki men' ipe ya nañōbu. Bi là bore' bù bu'ba ki de' Uwien ne ki kuōn' tinagent. Bi là tùōre' liguonjel ki tì baa' kudufōrkku^f kùa bi yih kù ki teh kobk ya dufōfōrkku, ki bore' liguonjel nno li'ba ki de' Uwien, ki tükre' ki tì baa' Hananeyel ya dufōfōrkku. ²Seriko ni ya nib nin Imire ya bije Sakur là men' ki tukn' Eliyasib bo ne. ³Hasena ya bijieb ne là men' ijen ya nañōbu, ki caan' inagendō, ki kuōn' tinagent, ki kuōn' tikōnkōnt nin idōkpelke. ⁴Bà là men' ki tuōre' ki tukn' bi'bo sō: Meremōt nin Mesulam nin Sadōk. Meremōt yé Uriya ya bije ne, ki yé Hakos ya yaabil. Mesulam yé Berekiya ya bije, ki yé Mesesabel ya yaabil. Sadōk yé Baana ya bije. ⁵Tekowa yaab men' ki tukn' ben bo ne, ama udu nno ya cienb ḡa là tuo' bitonsōncienb^g ní li le be usen.

⁶Paseya ya bije Yoyada nin Besodiya ya bije Mesulaam ne là men' ki tuōre' Yesana^h ya nañōbu, ki lè', ki caan' inagendō, ki kuōn' tinagent, ki kuōn' tikōnkōnt nin idōkpelke. ⁷Gabaōn ya du ya nil Melatiya nin Meronōt yō Yadonn, nin Gabaōn nin Mispa ya du ya nitōb là men' ki tuōre' ki tukn' bi'bo. Bi là sōnh ki dienh mitinfenm mà te likpenl là bi yih lè Efrat ya nintuōli bó ya Gobina ne. ⁸Araya wà ḡmaah miñōkm ya bont ya bije Usiwel men' ki tùōre' ki tukn' bi'bo ne Ananiya wà teh lefina mō men' ki tùōre' ki tukn' Usiwel bo. Bi men' ki tì baa' liguonl pìeke' nà saan ne ki siere' Yerusalem niⁱ. ⁹Ur ya bije Lefaya wà yé Yerusalem ya kele uba

^f **3.1** Kuduku nno là fōke paaki ne sojambe là sieh ti ya dur ni ne ki gu udu.

^g **3.5** Bitonsōncienb là si Nehemi nin u'tonsōnlieb ne ^h **3.6** Yesana ya nañōbu là ye bunañōbu bùa te udu ya gbaal ya nintuōli bó ne ⁱ **3.8** Bi li fre kí liebe kí lèbre kí ye bi gben' bi'tuonl Yerusalem ni ne

ya cien mɔ men' ki tùɔre' ki tukn' bi'bo. ¹⁰ Arumaf ya bije Yedaya men' ki tùɔre' ki tukn' bi'bo u'den ya nun bó, ne Asaneya ya bije Atus men' ki tùɔre' ki tukn' Yedaya bo. ¹¹ Arim ya bije Malkiya nin Pahat-Mowab ya bije Asub men' ki tùɔre' liguonjentɔl nin timubòrt ya dufɔfɔrkku. ¹² Alohes ya bije Salum wà yé Yerusalem ya keltɔ ya cien men' ki tùɔre' ki tukn' bi'bo, wɔn nin u'bisieɓ. ¹³ Hanunn ne là men' ki tùɔre' kujɔlɔnku ya nañɔbu wɔn nin Sanowa ya du ya nib. Ben ne là men' ki tùɔre' bù, ki kuɔn' tinagent, ki kuɔn' tikɔnkɔnt nin idɔkpelke. Bi là liebe' ki men' ki tùɔre' liguonjel tinɔkpendunt liturl ya fɔkn, haali ki tì baa' tinagbokmuɔr ya nañɔbu. ¹⁴ Malkiya wà yé Bet-kerem ya tinfenm ya cien, ki ye Lekab ya bije ne là men' ki tùɔre' tinagbokmuɔr ya nañɔbu. Wɔn ne là men' ki tùɔre' bù, ki kuɔn' tinagent, ki kuɔn' tikɔnkɔnt nin idɔkpelke.

¹⁵ Kɔl-Ose ya bije Salum, Misipa ya tinfenm ya cien ne là men' ki tùɔre' liñunbunl ya nañɔbu. Wɔn ne là men' ki tùɔre' bù ki lè', ki kuɔn' tinagent, ki kuɔn' tikɔnkɔnt nin idɔkpelke. U là men' ki tùɔre' liguonjel ka fɔke nin Silowe ya jebieku mɔ, uber ya kpaabu nin inañɔkɔkɔl yà jinh Yerusalem ya tengbaal là bi yih lè uber Dafid ya du bó ní ya sesieke. ¹⁶ Asibuk ya bije Nehemiya wà yé Bet-suur ya tinfenm ya keltɔ ya cien men' ki tùɔre' ki tukn' u'bo ki tì baa' Dafid ya kaaku ya nun bó, haali kí tì baa bi là gbin' kujebieku kùà ya bùol, kí cin kubieku nno ya bùol ki tì baa' haali uber ya guguurb den. ¹⁷ Lefi yaab bà là men' ki tùɔre' ki tukn' u'bo sɔ: Bani ya bije Lewum nin Keyila ya tinfenm ya kele uba ya cien Asabiya wà sɔn' ki de' u'tinfenm ¹⁸ nin Enadad ya bije Binuwi, wà yé Keyila ya tinfenm ya keltɔ ya cien ¹⁹ nin Yesuwa ya bije Eser, Misipa ya cien. Eser là men' ki tùɔre' liguonjel tijekɔnwent ya duku ya dùodùo bùol ya nun bó kuguonkpelɔkrku saan. ²⁰ Sabayi ya bije Baruk men' ki tùɔre' ki tukn' Eser bo nin inunmɔn, kí cin kuguonkpelɔkrku kí tì kpaan bitɔtuɔrkaab ya cien Eliyasib den ya nañɔbu. ²¹ Uriya ya bije Meremɔt wà yé Hakos ya yaabil tùkre' ki men' ki tùɔre' kí cin Eliyasib den ya nañɔbu kí tì kpaan iden bugben ya bien. ²² Ne bitɔtuɔrkaab bà ñen' Yerusalem ya tengbaan bó ní tùkre' ki men' ki tùɔre'. ²³ Bensamen nin Asub tùkre' ki men' ki tùɔre' bi'den ya nun bó, ne Maaseya ya bije Asariya wà yé Ananiya ya yaabil, tùkre' ki men' ki tùɔre' ka fɔke nin u'den. ²⁴ Enadad ya bije Binuwi tùkre' ki men' ki tùɔre' kí cin Asariya den ki tì baa' kuguonkpelɔkrku. ²⁵ Ne Usayi ya bije Palal ne là meh ki tùɔreh kuguonkpelɔkrku ya nun bó kí tì kpaan kudufɔfɔrkku kùà cen' tutɔr, uber den ya nun bó ka fɔke nin kupenpeknduku ya luo. Parɔs ya bije

Pedaya ²⁶ nin Uwien ya duku ni ya tonsɔnb bà kɔ Ofel ya gbengbenl bo là men' ki tùɔre' liguonjel ki tì baa' kudufɔfɔkrku kùà te kuguonkpɛlɔkrku ni miñunm ya nañɔbu ya lenpuoli bó. ²⁷ Tekuwa ya nib tùkre' ki men' ki tùɔre', kí cin kudufɔfɔrcienku kùà te kuguonkpɛlɔkrku ni kí tì baa Ofel ya guonjel.

²⁸ Kí cin itaan ya nañɔbu saan ne bitɔtuɔrkaab là meh ki tùɔreh, wà ke nin liguonjenl là tuo u'den. ²⁹ Imimer ya bije Sadok men' ki tùɔre' ki tukn' bi'bo u'den ya nun bó, ne Sekaniya ya bije Semaya wà yé lenpuoli ya nañɔguurl men' ki tùɔre' ki tukn' u'bo. ³⁰ Selemiya ya bije Ananiya nin Salaf ya bijebuk nluob Anunn men' ki tùɔre' ki tukn'. Berekiya ya bije Mesulam men' ki tùɔre' ki tukn' u'den ya nun bó. ³¹ Malikiya wà ñmaah miñɔkm ya bont men' ki tùɔre ki tì baa' Uwien ya duku ni ya tonsɔnb nin ikpenkpend den Milkad ya nañɔbu ya nun bó, ne ki tùkre' ki tì baa' liguonjel ya guonkpɛlɔkrku ya dutɔtuɔl. ³² Bà ñmaah miñɔkm ya bont nin ikpenkpend ne là men' ki tùɔre' kuguonkpɛlɔkrku saan ya dutɔtuɔl nin ipe ya nañɔbu ya sesieke.

Binennendb yíe be ń cuo Sufmbe ya tùon kí sien.

³³ Sanbalat cii' tinbi Sufmbe liebe' ki meh liguonjel ma nnɔ, ne u'benku ni piebe' ki tì kende'. U lɛ' te ³⁴ ne ki len' u'yaab nin Samari ya sojambe ya nun bó ki ye: «Sufmbe bà ña ń fre kí tien bonn nɔ teh be sɔ nɔ? Tí daan be be ń li sɔnh ki joh inun bó-oo? Bi li tien ituɔre-εε? Bi li tonde dinnɔ-ɔɔ? Bi li fre kí liebe kí taa iten yà bère' ki win' kí mɛ kí faa bi'guonl dinnɔ? ³⁵ Amɔn ya bol ya nil Tobiya là te Sanbalat saan ne ki'mɔ là lienh ki teh: Be ń li meh! Uɲek mɔnɔn don' bi taah iten ki meh liguonl là nɔ bo la, u li bère lè ne!»

³⁶ Nen saan ne n kàare' ki ye: «Oo, ti'Wien cenge ti'nennendb yindeh te ma na-a! Cère bi'suk ń jire bi'yul bo, kí cère be ń cuo be tìyonbt uducaan ni, kí fie bi'faal ke. ³⁷ La fère be bi'biil, ki la ñmire bi'biere, kime bi suke' tinbi bà liebe' ki meh liguonjel nnɔ ne.»

³⁸ Nin nen ke ti liebe' ki men' ki tùɔre' liguonjel nnɔ ke li kpere' ki tì kpaan' siik ni, kime unil ke là taa' u'fɛl ki paan' lituonl nnɔ bo.

4 Sanbalat nin Tobiya nin Arabi yaab nin Amɔn ya bol yaab nin Asidod yaab cii' Yerusalem ya guonje ya tùɔrm joh inun bó ma ñɔ ti cin' ki poldeh iguon bebere' nà saan nnɔ, ne bi'benku ni piebe' ki tì kende'. ² Bi

kpaan' buñobu ño be ní baa kí jèke Yerusalem kí tien len fiklfikl. ³Ne ti kàare' ti'wien, ne ben bo ti kaan' bijeb be ní li gu te ñonku nin wien ni.

⁴Ama Suda ya nib là lienh ki teh:

«Ilangbenten yebe ki tì gbien' ne bitonsɔnb jii' ño,
ta lí li fre kí liebe kí me iguon yie!»

⁵Ti'nennendb lienh ki teh: «Sufmbe ña ní le ka ní bende bonn kí tì baa uyo wà ti li ci bi'siik ni. U ya yo ne ti li ku be, ne kí cuo lituonl kí sien.»

Nehemi de' bà sɔnh tijekɔnwent.

⁶Sufmbe bà là kɔ ki neke ti'nennendb ñen' ni'ke bó ní ki baa' ki tɔke' te ki ñmɔbe bolm piik ti'nennendb bondeh kininbɔnk kà ti'bo. Bi là tɔkeh te ki teh tí siere Yerusalem ni kí baa bi'saan ne. ⁷Ne n kàan' sojambe nà saan liguonl ña kpere' ki ñmɔbe ibon ibon. Bi ke icked icked, ki ke duku duku, ki ñuñuuke' mujusiemu nin ikpaan nin itɔnde. ⁸N liliike' nì ke ma nno, ne ki tɔke' bicienb nin bà buh tibuur nin binib bà sien' ki ye: «La fenge be men! Tere men Yonbdaan wà yebe, ki ñmɔbe binib bujewaambu bó, ño kí kɔn ni'ninjieb nin ni'bijieb nin ni'bisieb nin ni'puob nin ni'den bo.»

⁹Ti'nennendb cii' ma ki ye bi tɔke' te, ño Uwien bère' bi'bondm nno, nen saan ne ti'ke liebe' liguonjel bó, tí tì tükre ti'tuonl. ¹⁰Nin nen daali ma, n gbiire' n'tonsɔnb bolm mile, biba sɔnh ituon, ne bitɔb ñuuke ikpaan nin ipik nin itɔnde, ki guo ijekɔnlier. Biberb là se Suda yaab ke ya ciek bo ne. ¹¹Bà là meh liguonl nin bà là tukeh ituk là sɔnh nin unuo uba ne unolie ñuuke kujekɔnwenku. ¹²Bà là meh nno, wà ke là meh ne ki gbín kijusiek. Unatunpiebl se n'saan. ¹³N tɔke' bicienb nin bà buh tibuur nin binib bà sien' ki ye: «lituonl bie ki yebe tí sɔn liguonl lie bo, ne ti gbigbiire' ni'ke saan liguonl bo ki jende' tɔb. ¹⁴Ni te nà ke saan ki cii' linatunl ya muɔ bó la, taan ní men n'saan. Ti'wien li tɔ ti'tuɔl.»

¹⁵Ti là sɔnh nno ne kí cin utenñaafaa kí tì baa utajɔbɔnde, ne tinbi bà sɔnh nno ya bɔkl liba ya nil ke nil ñuuke likpaanl. ¹⁶U ya yo mɔ ne n tɔke' unil ke ki ye: «Wà ke nin u'tonsɔnl li gɔ Yerusalem ni ne, tí guure udu kuñonku, uwien ni la, ti'ke ní jo lituonl.» ¹⁷Min nin n'yul nin n'yaab nin n'tonsɔnb nin biguguurb, uba mɔnɔn ña là goreh u'kpelcer ka yé wɔ ní sii ña ñi la. Wà ke là ñuuke' u'jekɔnwenku u'nojje ni ne.

Nehemi gben' mibierm Sufmbe ni.

5 U ya yo ne bijeb bà yebe nin bi'puob kpiende' bi'ninjieɓ Sufmbe teh nà na mɔn bo. ²Biba là lienh ki teh: «Tinbi nin ti'bijieɓ nin ti'bisieɓ yebe, ti yíe ble^j ne tí ji ɲɔ kí li fuobe!» ³Bitɔb là lienh ki teh: «Mikònm lu' la, ti tí n̄ taa ti'kpewer nin fen ya sir ya kpàan yà yé ti'yè nin ti'den ne ki de' ki teke' ble kí li gu ti lá fre ki pèn' la.» ⁴Bitɔb mɔ là liebe' ki lienh ki teh: «Kí yaan tí fre kí pe lenpo kí de uber nno, ti tí n̄ de' ti'kpewer nin fen ya sir ya kpàan yà yé ti'yè ne kí kpende ilike ki li gu ti lá fre ki pèn' la. ⁵Nin nen ke ti'ke nín yé linibol liba ya nib ne, ne ti'bumu ɲa bore' nin bi'yaamu. Ama nì yé ti'bo micèknm ne tí taa ti'bumu kí de tiyonbt, ne ti'bupiiimu muba kpie' ki te tiyonbt ni ɲɔ, ta n̄ fre kí tien bonn kime ti'kpewer nin fen ya sir ya kpàan yà yé ti'yè ji yé bitɔb yè ne.»

⁶N cii' bi'kpiende nin tuu ya gber ma nno ne n'benku ni piebe' ki ti kende'. ⁷N taa' migèndm n̄ biin bicienb nin bà buh tibuur nin bi tundeɓ ma bi'yaab ituk yà kpieke ki ti kende', nen bo ne n yin' be litaancencienl. ⁸N tɔke' be ki ye: «Tí taa' ti'faal ne ki teke' ti'ninjieɓ Sufmbe bà bi là kuɔre' be ten iyonbe bicenb bo. Ne fenfenno, ni taah ni'ninjieɓ ki kuɔreh ti'bol ya nib bo-a?»

Ba laa' bi li jiin kí ye bà ne ki ɲmin'. ⁹Ne n liebe' ki ye: «Ni teh nà nɔ, na mɔn. Na bi li fuobe ten binib bà fenge ti'Wien ne ɲɔ inibotɔ ni'nennendb la sukreh ne-εε? ¹⁰Min nin n'ninjieɓ nin n'tonsɔnb mɔ kpende' be ilike nin ble. Tɔ, tí cèbe be men lifènl nno. ¹¹Jiin men dinnɔ mɔnɔn bi'kpewer nin fen ya sir ya kpàan yà yé bi'yè nin olifisiin yà yé bi'yì nin bi'den kí de be, kí daan bi bi li pe kí paan kpele wà bi là kpende' ne ilike yà nin ble wà nin midaam bii mikpɔm mà bo nno.» ¹²Bi jiin' ki ye: «Tí li jiin ti teke' bi'saan tibont tà kí de be ne ta ji li niire be bonn bó. Tí li tien ten a len' ma bo.»

Nno ne n yin' bitɔtuɔrkaab, ki cère' bicienb nin bà buh tibuur nno pole' bi'nun bó ki ye bi li tien bi pùon' nà. ¹³Ne n gbeɓbe' n'lierku ya n̄ɔgbenl ki ye: «Nno ne Uwien li gbeɓbe bà ke ɲa n̄ tien bi len' ma bo nno. U li fie bi'den nin bi'faal, ɲɔ bi ji la ɲmɔbe bonn.» Linigol ke ye «Ami!»

Ne ki pèke' Yonbdaan, ne wà ke bon' u'pol.

Nehemi tiereh u là sɔn' nà

¹⁴Bi gènde' nni ní li yé Sufmbe bà te Suda ya tinfenm bo ya gobina uyo wà Artaserses yé uber nno nè. U kèle' libel ma kí cin binl pile bo kí tì baa binl pita nin nle bo n le be usen nè. Yié ya bin piik nin ile ní, min nin n'den yaab ta jin' bi paanh lenpo wà ki dienh gobina nno. ¹⁵N tuɔn' gobinakpiekb bà bo nno là jèndeh binib nè ki teknh be tijier nin midaam nin tilikkur pinan mɔ. Gobinambe nno ya tonsɔnb mɔnɔn là jindeh binib ijend nè. Ama min ma tien' nno kí ñe Uwien ya fengm bo. ¹⁶Min nin n'yul taa' n'ba ki de' liguonjel ya tùɔrm, min nin n'tonsɔnb ta de' kpaabu, nè n'tonsɔnb ke là taan' nie saan ki de' lituonl. ¹⁷Sufmbe bà buh tibuur nin suftɔb bà là jinh n'saan là te binib kokb nin piɣun nè, kí kɔɔbn bà là ñeh idutɔ bó ní ki baareh ti'saan bó. ¹⁸Daan ke daan bi li kòre unɛ uba nin ipe yà gbenge iluob nin iden ya tàan ile ya went nè kí tien tijier. Nì ke là yé n'ya tukl nè. Nè den piik ke den piik daali midaam mà bi yih mè fen te ka ɣmɔbe fuul. Nin nen ke ma niire' nì bi kpe be ní pe lenpo wà kí de gobina nno bó, kime lituonl là kpiske binib bo ki gbien'.

¹⁹«Oo, n'wien, tiere n'bó kí tien nni mimɔnm kí ñe n tien' binib bié nà nɔ bo.»

Binennendb liebe' ki fii' Nehemi bo.

6 Sanbalat nin Tobiya nin Gesem wà yé arab nin ti'nennendɔb cii' n liebe' ki men' udu ya guonjel, ki pɔle' iwien ke. U ya yo ki laa' ma laan kuɔn' inaɳuɔn ya nagent. ²Sanbalat nin Gesem sɔn' utond wɔ ní tɔke nni ní den min nin ben ní le ukankaan Kefirim ya du ni Ono ya baaku ni. Bi là ɣmɔbe iyenmaale be ní tien nni nà bre nè. ³N sɔn' bitondb bi'saan be ní tì tɔke be kí ye: «N bié ki ɣmɔbe lituonl là yebe ní sɔn, nè ma ní fre kí baa. Nì yé n siere' libùol lie ní jo kí tì le nè la, lituonl li cuo kí sien nè.»

⁴Bi sɔn' ki tɔke' nni ki ɣmɔbe bolminan tigbebaabt, nè n'mɔ jiiin' be mijiinbaabm. ⁵Bolm nɣun bo, ki de' ti'ya gbebaabt bo, Sanbalat sɔn' u'tonsɔnl n'saan u ɣuuke kugbɔnku kuba unuɔ ni kua piibe. ⁶Bi kele' kugbɔnku nno ni ki ye: «Bà ɣa yé Sufmbe lienh nè Gesem mɔnɔn lienh ki ye sin nin a'ninjieb Sufmbe ni ɣmɔbe iyenmaale ní yìe ubercien ya ñɔbu bó nè. Bi lienh ma bo nno, nen bo nè cère' a meh liguonjel ɣɔ á kèle libel.

⁷Bi ye a gènde' ɲɔ mɔ̀nɔ̀n Uwien ya ñɔ̀bonsɔ̀knɔ̀ be ń kpaande Yerusalem ni kí ye sin ne yé Suda ya ber. Na ń taande Pers ya ber li cii tu'ke. Nen bo, den ɲɔ̀ tí taan kí tien ukankaan.» ⁸Ne n ye be ń tì tɔ̀ke wɔ̀ ki ye u lienh tigber tà ke nɔ̀, tuba mɔ̀nɔ̀n ɲa te. Tù yé u ya gbeyienkaar ne. ⁹Imɔ̀n, bi'ke là yíe be ń fènde tɛ, ne ki maaleh ki teh ti'gbenent li ɲende ne tí daan lituonl.

«Oo, Yonbdaan, de nni mituɔ̀m lituonl lie ni!»

¹⁰Lidaali liba n jon' Delaya ya bije Semaya wà yé Metabel ya yaabil den, kime wa là fre ki baa' n'den. U tɔ̀ke' nni ki ye: «Tí cende Uwien ya duku ni, libòñaanl ni, kí piin tinagent, kime a'nennendb li baa kuñɔ̀nku be ń ku ɲɛ.» ¹¹N jiin' wɔ̀ ki ye: «N naan ten unil wà li fre kí sen-ii? U le nil ka yé tɔ̀tuɔ̀rke ten min li kɔ̀ Uwien ya duku ni kí li bie ki ɲmɔ̀be limiel-i? Ma ń kɔ̀ len.»

¹²N bende' ki ye Uwien ɲa là sɔ̀n' wɔ̀, ama Tobiya nin Sanbalat ne là de' wɔ̀ ilike ɲɔ̀ wɔ̀ ń len nin nni nɔ̀. ¹³Bi là tien' nɔ̀ be ń fènde nni, ɲɔ̀ n paan' u'gbiere bo la, ń tien ibiere ne. Nnɔ̀ ne bi li fre kí saa n'yel ne kí jin nni ifɛ.

¹⁴N'wien, la sunde Tobiya nin Sanbalat tien' nà bo, nin Nowadiya, upii wà yé Uwien ya ñɔ̀bonsɔ̀knl nin biñɔ̀bonsɔ̀kntɔ̀b bà là yíe be ń fènde nni nɔ̀ bó!

¹⁵Bi tien' iwien piɲun nin ile ne ki men' ki tùɔ̀re' ki gben' udu ya guonjel bi yih uɲmaal wà Elul ya wien pile nin iɲun daali. ¹⁶Inibol yà ke guɔ̀n' ki linde' tɛ ki yé ti'nennendb cii' nɔ̀ ma nɔ̀, ne bi'fèl sen', ne ki bende' ki ye bi jin' ifɛ. Bi bende' ki ye ti'wien ne tore' tɛ ti sɔ̀n' lie ya tuonl.

¹⁷U ya yo mɔ̀ ne Suda ya cienb kele' tigbɔ̀nt tù yebe ki de' Tobiya, ne u'mɔ̀ kele' ki de' be. ¹⁸Imɔ̀n, Sufmbe bà yebe nin wɔ̀n là kpɛ buñɔ̀bu, kime u là kuɔ̀n' Ara ya bije Sekaniya ya bise, ne u'bije Yewowanann là kuɔ̀n' Berekiya ya bije Mesulam ya bise. ¹⁹Bi là pèkeh wɔ̀ n'nun bó, ne ki tukeh n'ñɔ̀bon ki tì tɔ̀keh wɔ̀. Tobiya nin u'yul mɔ̀ là kieh tigbɔ̀nt ɲɔ̀ wɔ̀ ń fènde nni ne.

Nehemi wuon' bi li ñe isen yà kí fre kí guure Yerusalem.

7 Ti liebe' ki men' liguonl ki gben', n kuon' inañoon ya nagent ma nno ne ti jiin' binañoogurb nin biyonyuonb nin Lefi yaab bi'tuon ni. ²N gènde' n'ninje Hanani nin Hananiya wà yé sojambe ya duku kùà fòke paaki bó nno ya cien be ní li likeh Yerusalem. Hananiya là yé unil wà bi du u'bo ne, ki fenge Uwien ki cèn' binitob bà yebe. ³N tãke' be ki ye: «Uwien ña pende la, Yerusalem ya nañoon ña ní piire, ne kutaajuoku la, ní piin yè kí kpele kí yaan binañoogurb ní siere. Yerusalem ya nib, wà ke ní li ñmobe u gu uyo wà, bi'ba ní li ñmobe bi kaah nà saan ki gu ne bitob ní li ke bi'den ya nintuoli ki gu.»

Sufmbe bà liebe' ní Suda ni ya yel

⁴Yerusalem ya du là yebe ne ki pie, ama binib ña là yebe u'ni. Ba laan là fre ki liebe' ki men' idencen yà yebe. ⁵N'wien de' nni iyenmaale ní taan udu ni ya cienb nin bà buh tibuur nin binib bà sèn' ño kí kàan be. N liike' bà kpie' ki ñen' tiyonbt ni ki liebe' ní ya yel ya gbõnku ni ki laa' nà kele' ku'ni.

⁶Nì là kele' ki ye: Babilonn ya bercien Nabukodonosor là cuo' Suda ya nib bà ki jon' Babilonn nno, bi'ni bà yebe là liebe' ní Yerusalem nin Suda ni. Wà ke là liebe' ní u'du ni ne. ⁷Bi liebeh ní ma nno, Sorobabel nin Sosuwe nin Nehemiya nin Asariya nin Laamiya nin Nahamani nin Mardokayi nin Bilisann nin Misiperet nin Bigiwayi nin Newum nin Bana ne là le be usen. Israyel yaab ya jeb ya cek nin i'nib ya ñõbu so: ⁸Paros ya duku ya jeb là te itur ile nin kobk nin pilole nin bile; ⁹Sefatiya ya duku ya jeb là te kobita nin pilole nin bile; ¹⁰Ara ya duku ya jeb là te kobiluob nin piñun nin bile; ¹¹Pahat-Mowab ya duku ya jeb bà yé Sosuwe nin Yowaf ya yaabii là te itur ile nin kobiniin nin piik nin biniin, ¹²Elam ya duku ya jeb là te liturl nin kobile nin piñun nin binan; ¹³Satu ya duku ya jeb là te kobiniin nin pinan nin biñun; ¹⁴Sakayi ya duku ya jeb là te kobilole nin piluob; ¹⁵Binuwi ya duku ya jeb là te kobiluob nin pinan nin biniin; ¹⁶Befayi ya duku ya jeb là te kobiluob nin pile nin biniin; ¹⁷Asigad ya duku ya jeb là te itur ile nin kobita nin pile nin bile; ¹⁸Adonikam ya duku ya jeb là te kobiluob nin piluob nin bilole; ¹⁹Bigiwayi ya duku ya jeb là te itur ile nin piluob nin bilole; ²⁰Adinn ya duku ya jeb là te kobiluob nin piñun nin

biɣun; ²¹ Ater ya duku ya jeb bà yé Isikiya ya yaabii là te piwe nin biniin; ²² Asum ya duku ya jeb là te kobita nin pile nin biniin; ²³ Besayi ya duku ya jeb là te kobita nin pile nin binan; ²⁴ Harif ya duku ya jeb là te kobk nin piik nin bile; ²⁵ Gabaɔn ya duku ya jeb là te piwe nin biɣun; ²⁶ Betelem nin Netofa ya du ya jeb là te kobk nin piniin nin biniin; ²⁷ Anatot ya du ya jeb là te kobk nin pile nin biniin; ²⁸ Bet-Asimawet ya du ya jeb là te pinan nin bile; ²⁹ Kiriyat-Arim ya du ya jeb nin Kefira ya du ya jeb nin Beyerot yù yaab là te kobilole nin pinan nin bita; ³⁰ Lama ya du ya jeb nin Gefa ya du ya jeb là te kobiluob nin pile nin uba; ³¹ Mikimas ya du ya jeb là te kobk nin pile nin bile; ³² Betel ya du ya jeb nin Ayi ya du ya jeb là te kobk nin pile nin bita; ³³ Nebo ya dutɔ ya jeb là te piɣun nin bile; ³⁴ Elam ulie ya duku ya jeb là te liturl nin kobile nin piɣun nin binan; ³⁵ Harim ya duku ya jeb là te kobita nin pile; ³⁶ Seriko ya du ya jeb là te kobita nin pinan nin biɣun; ³⁷ Lod ya du ya jeb nin Hadid ya du ya jeb nin Ono ya du ya jeb là te kobilole nin pile nin uba; ³⁸ Sena ya du ya jeb là te itur ita nin kobiwe nin pita.

³⁹ Bitɔtuɔrkaab ya cek ya nib ya ñɔbu sɔ:

Yedaya ya duku ya jeb bà yé Sosuwe ya yaabii là te kobiwe nin pilole nin bita;

⁴⁰ Imimer ya duku ya jeb là te liturl nin piɣun nin bile;

⁴¹ Pasehur ya duku ya jeb là te liturl nin kobiile nin pinan nin bilole;

⁴² Harim ya duku ya jeb là te liturl nin piik nin bilole.

⁴³ Lefi yaab ya cekl ya nib ya ñɔbu sɔ: Sosuwe ya duku nin Kadimiel ya duku nin Binuwi ya duku nin Hodefa ya duku ya jeb là te pilole nin binan.

⁴⁴ Uwien ya duku ni ya yonyuonb ya cekl ya nib ya ñɔbu sɔ: Asaf ya duku ya jeb là te kobk nin pinan nin biniin.

⁴⁵ Binañɔguurb ya cekl ya nib ya ñɔbu sɔ:

Salum ya duku nin Ater ya duku nin Talmonn ya duku nin Akuf ya duku nin Hatita ya duku nin Sofayi ya duku ya jeb là te kobk nin pita nin biniin.

⁴⁶ Uwien ya duku ni ya tonsɔnb ya cekl ya nib sɔ: Siha ya yaabii nin Hasufa ya yaabii nin Tabahɔt ya yaabii nin ⁴⁷ Kerɔs ya yaabii nin Siha ya

yaabii nin Padonn ya yaabii nin ⁴⁸Lefana ya yaabii nin Agafa ya yaabii nin Salimayi ya yaabii ⁴⁹nin Anann ya yaabii nin Gidel ya yaabii nin Gahar ya yaabii ⁵⁰nin Lehaya ya yaabii nin Lesinn ya yaabii nin Nekoda ya yaabii ⁵¹nin Gasam ya yaabii nin Usa ya yaabii nin Paseya ya yaabii ⁵²nin Besayi ya yaabii nin Mewunim ya yaabii nin Nefusim ya yaabii ⁵³nin Bakibuk ya yaabii nin Akufa ya yaabii nin Harur ya yaabii ⁵⁴nin Basilut ya yaabii nin Mehida ya yaabii nin Harsa ya yaabii ⁵⁵nin Barkos ya yaabii nin Sisera ya yaabii nin Tama ya yaabii ⁵⁶nin Nesiha ya yaabii nin Hatifa ya yaabii.

⁵⁷Salomɔn ya tonsɔnb ya yaabii ya cɛkl sɔ: Sotayi ya yaabii nin Soferet ya yaabii nin Perida ya yaabii ⁵⁸nin Yala ya yaabii nin Darkonn ya yaabii nin Gidel ya yaabii ⁵⁹nin Sefatiya ya yaabii nin Hatil ya yaabii nin Pokeret-Asebayim ya yaabii nin Amonn ya yaabii.

⁶⁰Uwien ya duku ni ya tonsɔnb nin Salomɔn ya tonsɔnb ya yaabii ke là te bijeb kobita nin piwe nin bile ne.

⁶¹Ne bà là ñen' Tel-Mela nin Tel-Harsa nin Kerub-Adonn nin Imer bó ki liebe' ní, ña là fre ki tɔke' bi ñen' kuduku kùà nin bi'yaab si bà ño kí wuɔn kí ye bi yé Israyel ya bol yaab. ⁶²Delaya ya yaabii nin Tobiya ya yaabii nin Nekoda ya yaabii, bi'ke là taan' ki tien' kobiluob nin pinan nin bile ne.

⁶³Bitɔtuɔrkaab biba mɔ ña là bende' bi yé kuduku kùà yaab nin bi'yaajeb si bà ño kí wuɔn kí ye bi yé Israyel ya bol yaab. Ben si: Hobaya ya yaabii nin Hakos ya yaabii nin Barsilayi ya yaabii. Barsilayi là tuke' u'cuɔje ya yel, kime bi là yih u kuɔn' Galaad ya du ya je wà ya bise nno Barsilayi ne. ⁶⁴Biɛ ya nib là nuun' bi'yaajeb ya yel te kugbɔnku kùà ni, ne ka laa'. Nen bo ne bi là bù' be tijɔknt ya nib, ne ki pien' be bi la yé tɔtuɔrkaab Uwien ya duku ni. ⁶⁵Ne gobina tɔke' be ki ye bi la ji Uwien ya tuɔre ya jier, haali kí tì baa uyo wà utɔtuɔrke li taa Urim nin Tumim^k kí niire Uwien kí liike.

⁶⁶Bi là cuo' bà ki jon' Babilonn ño bi liebe' ní nno ke là te binib itur pinan nin ile nin kobita nin piluob ne. ⁶⁷Bi'tonsɔnb, bipiib nin bijeb là

^k 7.65 Urim nin Tumim là yé tibont tà bi taah tù ki niireh ki bendeh Uwien yé nà ne

te itur ilole nin kobita nin pita nin bilole, bi'yonyuonb, bipiib nin bijeb kobile nin pinan nin biɟun, ⁶⁸ki ɲmɔbe ñɔkmambe kobinan nin pita nin uɟun, ki ɲmɔbe iɲuun itur iluob nin kobilole nin pile. ⁶⁹Bidendenb biba là tien' mipum be á liebe kí me Uwien ya duku. Gobina de' miñɔkm ya bim liturl nin isèn piɟun nin bitɔtuarkaab ya kpelcer kobiɟun nin pita. ⁷⁰Bidendenb biba de' miñɔkm ya bim itur pile nin tilikkur kilo liturl nin kobk, ⁷¹ne bà sien' de' miñɔkm ya bim itur pile nin tilikkur kilo liturl nin bitɔtuarkaab ya kpelcer piluob nin tulole.

⁷²U ya yo ne bitɔtuarkaab nin Lefi yaab nin binañɔguurb nin biyonyuonb nin bà sien' ya biba ten Uwien ya duku ni ya tonsɔnb nin Israyel yaab bà ke sien' kèle bi de' be idu yà ni ne.

Esdra kaan' yiko ya gbɔnku binib ke ya nun bó.

Kí yaan libinl ya ɲmaal lole á ñe ki laa' Israyel yaab ke ji kɔ bi'yaajedu **8** ni ne. ¹Binib ke kpaan' buñɔbu ki taan' Yerusalem ni mifenm mà te miñunm ya nañɔbu ya nun bó, ki tɔke' yiko ya wɔnwɔknl Esdra wɔ á taa Moyis ya yiko ya gbɔnku ní. U ya yiko ne Yonbdaan là de' Israyel yaab ki ñen' Moyis ya bùol. ²Utɔtuarke Esdra tuke' yiko ya gbɔnku nno ní binib bà taan' nno ya nun bo. Bijeb nin bipiib nin mubumu mùa sobre' kí li fre kí cii tigber ya tingi ne là taan' ni'saan. Nì là yé ɲmaal lole ya wenkpieke ya daali ne. ³Kí cin kutenɲesɔnsɔnku kí tì baa kuwensiiku, Esdra se mifenm mà te miñunm ya nañɔbu ya nun bó bo, binib ke ya nun bó, ne ki kaan' yiko ya gbɔnku ufaa bo. Binib ke là pele' itub ne ki cengeh mikàanm nno bó.

⁴Yiko ya wɔnwɔknl Esdra là don' ki sere' bi là taa' idɔ ki tien' kininbentaak kà ki de' litaanl nno bo, Matitiya nin Sema nin Anaya nin Uriya nin Hilikiya se u'ɲɔjie bó, ne Pedaya nin Mikayel nin Malkiya nin Asum nin Hasibadana nin Sekariya nin Mesulam se u'ɲɔgen bó. ⁵Esdra là se nà saan dokre' ki cèn' kunigolku, ne unil ke li fre kí le wɔ. U pibre' kugbɔnku nno ma nno ne binib ke fii' ki sere'. ⁶Esdra faareh Yonbdaan, Uwien wà yebe ne binib ke jindeh ki teh: «Ami! Ami!» Ki findeh inuɔ. Ne bi pùon' tingi ni ki puke' Yonbdaan. ⁷Bi liebe' ki fii' ki sere', ne Yesuwa nin Bani nin Serebiya nin Yaminn nin Akub nin Sabitayi nin Odiya nin Maaseya nin Kelita nin Asariya nin Yosabad nin Hanann nin Pelaya nin

Lefi yaab bitɔb cin' ki tɔkeh be nà keke' yiko ya gbɔnku nno ni ya tingi. ⁸Bi là kaanh Uwien ya yiko ya gbɔnku nì wien, ki tɔkeh bi kaan' nà ya tingi, ɔɔ unil ke ní cii bi kaan' nà nno ya tingi.

⁹Binib ke cii' bi kaan' iñɔbon yà yiko ya gbɔnku ni ma nno, ne ki muɔh. Nen bo ne gobina Nehemi nin utɔtuɔrke Ešdra wà yé yiko ya wɔnwɔknl nin Lefi yaab bà bí tɔkeh bi kaanh nà ya tingi nno tɔke' binib ke ki ye: «Lie ya daali bore' li'ba ne ki de' Yonbdaan ni'Wien. La te men ten ni ke mikuum, la muɔh men.» ¹⁰Ešdra tɔke' be ki ye: «Li jo men kí tì li jin tijiemɔnmɔnt, kí li ñuh midaam mà ɣme, ɔɔ kí pu wà ɣa fre ki bonde' bonn, kime lidaali lie nɔ te ki de' ti'Yonbdaan ne. La te men yensaa ni kime uyensɔnge wà ñen' ní Yonbdaan saan ne yé ni'tuɔm.» ¹¹Ne Lifi yaab sɔngreh binib ke ya fɛl ki teh: «Li ɣmin men, kime lidaali lie bore' ne. La te men yensaa ni.»

¹²Nen saan ne bi'ke bure' be ní tì ji kí ñu, kí gbiire bi'jier nin bà ɣa là ɣmɔbe bonn ɔɔ kí tien kunacencienku, kime bi là cii' bi kaan' iñɔbon yà ki tɔke' be nno ya tingi.

Ininbon ya nacenku ya jelm.

¹³Wien nle daali, Israyel yaab ya dendɛnb nin bitɔtuɔrkaab nin Lifi yaab taan' yiko ya wɔnwɔknl Ešdra saan ɔɔ be ní cinbe kí bende iñɔbon yà te yiko ya gbɔnku ni ya tingi. ¹⁴Bi laa' Yonbdaan là de' be yiko wà ki ñen' Moyis ya bùol nno ni nì keke' ki ye ɣmaal lole ya nacenku¹ ya yo la, Israyel yaab bí li kɔ ininbon ni ne. ¹⁵Ne bi bí li juɔ kí kpaande bi'du ke ni nin Yerusalem ni kí ye: «Ñe men kí dùo men ijùɔn bo, kí tì tuke ní bi caan' olifisiin yà nin yà pen' i'ba ya fer nin mirsiin ya fer nin mubiebisiimu ya fer nin isiin yà biike ya fer kí lá tien ininbon ten nì keke' ma bo.» ¹⁶Nen saan ne Israyel yaab jon' be ní tì nuun tifer kí lá tien bi'ninbon, biba bi'dur ya paaki, bitɔb bi'den uluo bo, bitɔb Uwien ya duku ya luo bo, ne bitɔb miñunm ya nañɔbu saan nin Efrayim ya nañɔbu saan. ¹⁷Binib bà ke là taan' ni'saan, ki là ñen' tiyonbt ni ki liebe' ní nno tien' ininbon ne ki kɔ ì ni. Tɔ, kí cin Nunn ya bije Sosuwe ya yo kí lá baa nen daali, Israyel yaab ɣa là jele' ku ya bol. Nì là yé uyensɔngcencien ne. ¹⁸Kunacencu ya den ke bi kaanh Uwien ya yiko ya gbɔnku ne, kí cin uwenkpieke kí tí baa uwenfɔrke. Kunacencu tien' iwien ilole ne wienniin daali bi tien' litaancienl ki de' kunacencu ya tondm ten libokl te ma bo.

¹ 8.14 Bi liebe' ki yih ku ya nacenku ne ininbon ya nacenku

Israyel yaab tɔke' bi'biere binib ke ya nun bó

9 Uɲmaal nno ya wien pile nin inan daali, Israyel yaab taan' be ń lòle buñɔbu, ki piibe tibɔtɔr ki wɔngeh ki teh bi te uyensaa ni, bi'yul tuke' titent. ²Bà là yé Israyel ya bol yaab jende' bà ɲa yé Israyel ya bol yaab, ne ki kèle' be ń tɔke ben nin bi'yaajeb ya biere. ³Bi fii' ki sere', ne ki taa' tikur tuta ki cenge' bi kaan' nà Yonbdaan bi'Wien ya yiko ya gbɔnku ni, ki taa' tikur tuta mɔ ki tɔke' bi'biere ne ki gbàan' Yonbdaan bi'wien ya nun bó.

⁴Yesuwa nin Bani nin Kadimiel nin Sebaniya nin Bunni nin Serebiya nin Bani nin Kenani don' ki sere' Lefi yaab sieh kininbentaak kà bo ki wuure' ufaa bo ki yin' Yonbdaan bi'Wien.

⁵Ne Yesuwa nin Kadimiel nin Bani nin Asabineya nin Serebiya nin Odiya nin Sebaniya nin Petaya bà yé Lefi yaab ye:

Fii men! Faare men Yonbdaan wà yé ni'Wien haali uyoyo
nin uyo wà ɲa ɲmɔbe gbenm!

Yonbdaan, unil ke ń pèke a'yel là ɲmɔbe ukpieke.

Sin Uwien a cen' binib li fre kí de ɲe ifaare nin kupenpeku kùà ke!

⁶Sin baba ne yé Yonbdaan!

A tien' kutaaku nin kutaaku ya taaku nin nà ke wendeh ku'bo,

Ki tien' kitink nin nà ke te ki'bo

Ki tien' miñuncienm nin nà ke te mi'ni;

Sin ne dienh a ñen' tibont tà ke limiel,

ne nà ke wendeh paaki bó^m gbaandeh a'nun bó.

⁷Sin Yonbdaan Uwien ne gènde' Abram,

Ki ñen' wɔ Kalde yaab ya du Ur ni,

Ne ki yin' wɔ Abraham. ⁸A laa' u yé a'bo ugbemɔndaan,

Ne a cuo' nin wɔ kujɔtieku,

A pùon' á de wɔn nin u'yaabii Kanaan yaab nin It ya

bol yaab nin Amoritmbe,

Nin Perisitmbe nin Sebusitmbe nin Girgasitmbe ya du.

A tien' a pùon' ma bo, kime a yé ugbemɔndaan ne.

^m 9.6 Bi ye nà ke wendeh paaki bó la, bi niireh uɲmaal nin iɲmaabii nin uwien ne. Bi li fre kí liebe kí lɛbre kí ye paaki bó ya tɔtɔb.

⁹A laa' ti'yaajeb ya jend Esipt ni, ki cii' bi'wuure bó
iḡmele ya kpengbaal.

¹⁰A tien' miyɔkm nin micincilm ya bont ki tuobe' Esipt ya bercien,
Ki tuobe' u'tonsɔnb ke nin u'du ni ya nib ke,
Kime a là ben ki ye Esipt yaab ya gbenkt ni bi là jènde' Israyel yaab,
Nnɔ ne a cèrè' a'yel kpere', ki bie ki te nnɔ dinno.

¹¹A bore' miñuncienm bolm mile Israyel yaab ya nun bó
ne bi puore' mi'siik ni nì kuon,

Ki wie' bà là ne' bi'bo miñunm ni nà saan ño ka ḡmɔbe bien
Ten bi wie' litenl là uñunfaa ni.

¹²A liere' a'nib usen uwien ni nin kumuñiijuɔku,
Ne kuñɔnku nin kumujuɔku kùa là wendeh bi kpe usen wà nnɔ.

¹³A jiire' paaki bó ní ki lá len' nin be Sinayi ya juɔl bo,
Ki de' be ikùɔn yà cuube nin tigbemɔnt ya yiko
Nin ibok nin iwɔb yà cuube ki tì gben'.

¹⁴A cèrè' bi bende' Saba ya tingi, lidaali là te ki de' ḡe, ki de' be
iwɔb nin ibok nin yiko kí ñe a'tonsɔnl Moyis ya bùol.

¹⁵Mikònm cuo' be, ne a de' be tijier paaki bó ní;
Uñunñun cuo' be ne a cèrè' miñunm puɔ' kutentieku bo ki de' be.
A tɔke' be be ní baa kí taa udu wà a là pole' á de be nnɔ kí tien bi'yu.

¹⁶Ama ben nin ti'baambe là ḡmɔbe tigbenkt, ki tien'
uyufaa ne ka bon' a'wɔb.

¹⁷Bi yìe ka bon', ne ka maale' ki tiere' a là tien' miyɔkm
mà ki de' be nnɔ bó,

Bi tien' uyufaa,

Bi gènde' be ní liebe Esipt, udu wà ni bi là yé iyonbe nnɔ bó.

Ama sin, ḡa daan' be,

Kime a yé Uwien wà fèreh ne;

A yé Uwien wà teh tinimɔnt, ki muɔh micɛɛkm,

A'benku ni ḡa piebeh tontonm, ki teh tinimɔnt cɛen. ¹⁸Bi

dònde' tikur ki ḡmaa' kinabuk ne ki ye:

«Ti'wien sɔ, wɔn ne ñen' te Esipt ya du ni!»

Bi tien' nnɔ ma nnɔ, bi suke' ḡe cɛen ne.

¹⁹Ne sin, a'ceɛkmuɔcien ni

ḡa daan' be kupenpelku ni:

Kumuñiijuɔku kùà là wɔngɛh bɛ usɛn uwien ni nɔɔ,
 Nin kumujuɔku kùà là wɛndɛh bi'sɛn kuñɔnku nɔɔ ɲa là jɛndɛ' bɛ.

²⁰ A'ninmɔnt ni a de' bɛ a'yɛnm ɲɔ bɛ ní li yé biyɛnfɔdɛnb.

ɲa cèrɛ' Mann pɔrɛ' bɛ,

Ki de' bɛ miñunm bi ñun'.

²¹ Ibin pinan ni a liikɛ' bɛ kupɛnpɛlku ni,

Niba ɲa pɔrɛ' bɛ,

Bi'kpɛlɛɛr ɲa kɛrɛ',

Nɛ bi'taan ɲa puon'.

²² A de' bɛ mituɔm ibɛl nin inibol bo:

Bi teke' idu yà kpɛikɛ bɛ,

Ɛsibonn nin Basan ya du. Sihonn nɛ là yé Ɛsibonn ya du
 ya bɛr nɛ ɔg yé Basan ya bɛr.

²³ A cèrɛ' bi'yaabii pɔrɛ' ki yɛbrɛ' tɛn iɲmaabii,

Nɛ ki tukɛ' bɛ ki tì baa' Kanaan,

Udu wà a là tɔkɛ' bi'yaajɛb bɛ ní jo kí teke wù kí tien bi'yu nɔɔ ni.

²⁴ Bi kɔn' udu nɔɔ ni, ki teke' wù ki tien' bi'yu, a wɔbn'

Kanaan yaab bi ble' bi'ba ki de' bɛ,

A'nib tien' mitinfɛnm nɔɔ ya nib nin bibɛrb bi yé ma.

²⁵ Bi teke' idu yà bi mɛn' igùon ki lindɛ' yì nin kitink kà kpɛikɛ,

Nin lifaal tɛ idɛn yà ki gbien' nin bi lùkɛ' iñunbun yà,

Nin fiñsiin nin olifisiin nin isiluonkɛ yà yɛbɛ.

A'nimɔnt bo, bi jin' bi yé ma,

Ki gbo' mɔnmɔnm, ki gbɛngɛ' nɛ ki là fuobɛ uyɛnduɔn ni.

²⁶ Ama ba bon' ɲɛ,

Ki yè a'ñɔbu bó, ki sikrɛ' a'yiko ibuɔn,

Bi ku' a'ñɔbonsɔknɛb bà là sɛrɛh bɛ bɛ ní liɛbɛ ní a'saan;

Nɛ ki sukɛ' ɲɛ nì tì kɛndɛ'.

²⁷ Nɛn bo, a cèrɛ' bi'nɛnnɛndɛb là ɲmɔbɛ bi'bo mituɔm

nɛ ki jɛndɛ' bɛ.

Uyo wà bi tɛ iyɛnbɛn ni, bi là wuureh ki yih ɲɛ,

Nɛ haali paaki bó ní, a cii' bi'wuure bó;

A'nimɔnciɛnt ni, a de' bɛ biɲmiɛnb

Bà ɲmiɛn' bɛ binɛnnɛndɛb ya nuɔ ni.

28 Ama bi là laa' bi ηmere' ma nno, bi là liebeh ki cinh
 ki teh nà bre a'nun bó,
 Ne a là liebeh ki cèreh bi'nennendb lenh bi'bo mituom
 ne ki jèndeh be.

Bi là liebeh ki wuureh ki yih ηe,
 Ne sin, haali paaki bó a là cengeh bi'bó,
 A'ninmōncient ni a ηmien' be mibolm mà yebe.

29 A là sureh be be ní liebe kí paan a'yiko bo,
 Ama bi ηmōbe tigbenkt ne ka paan' a'wōb bo,
 Unil li bo a'kùon yà ηo kí li ηmōbe limiel nno, ba bon' yè.
 Bi wuon' bi'tugbenl nin bi'yufaa kpe ma,
 bi yie fiebu ka cenge' a'bó.

30 A taa' bi'bo kuminku ibin yà yebe,
 a'fuobm te a'ñōbonsōknb bà ni gbieren' be, ama ba cii'.
 Ne a taa' be ki ηukn' inibotoⁿ

31 A'ninmōncient ni,
 ηa gben' be,
 ηa daan' be, kime a yé tinimōnt nin ucecekmuo ya Wien ne.

32 Sin ti'wien, a yé ucien, ki yé utōdaan, ki kpe mifegm
 a ηuuke a cuo' nin te kujōtieku kùa nno mōnmōnm,
 ti gbaan' ηe ne, kaan a'nib
 nin ti'berb nin ti'senlierb nin ti'tōtuōrkaab nin ti'ñōbonsōknb
 nin ti'yaajeb cende' ijend yà
 haali Asiri ya du ya berb ya yo kí là baa dinnō.

33 Nin nà ke baa' ti'bo nno,
 a cuube len, ki yé ugbemōndaan ne,
 ama tinbi ti tien' nà bre.

34 Ti'berb nin ti'senlierb nin ti'tōtuōrkaab nin ti'yaajeb ben
 wōn, ba paan' a'yiko bo

ne ka tōnge' a'wōb nin a là tōke' be tigber tà ki lelere' nno.

35 Uyo wà bi là te bi'bèl ni nin tibonmōnmōnt tà a là de' be,
 ki te udu wà yebe ni u'tink kpieke nno,

ⁿ 9.30 Iniboto yé ba là cuo' bà tiyonbt nin bà là juore' ki ke nin bicenb bà kō mitinfenm nno ni ne

ba sɔn' ki de' ŋe ne ka wiɛ' bi'tuonbiere.

³⁶Ne fenfennɔ sɔ ti ji yé iyonbe-a!

A de' ti'yaajɛb udu wà bé n̄ jonde u'jier bo nno,

ti yé len iyonbe ne-a.

³⁷Udu nno ya jier yebe,

tù yé a taa' te ki ŋukn' biberb bà ki ñɛ ti'biere bo nno yaar ne.

Biberb nno teh tinbi nin ti'wenkobr bi yé ma

ne tinbi ti te iyenben ni.

Israyel yaab taa' migèndm bé n̄ paan Yonbdaan ya yiko bo

10 Nà ke baa' tinbi Israyel yaab bo nno ne cèrè' ti kpaan' bunɔbu tenten, ne ki kele' ti kpaan' buñɔbu tí tien nà nno kugbɔnku ni. Ti'senlierb nin ti'ni bà yé Lefi yaab nin bà yé bitɔtuɔrkaab ne tien' kugbɔnku nno bo kudièku ne ki ñi' linɔbil. ²Bà ñi' linɔbil nno ya yel sɔ nɔ:

Hakaliya ya bije Nehemi wà yé gobina. Bà yé bitɔtuɔrkaab ya yel sɔ:

Sidekiya ³nin Seraya nin Asariya nin Yirimeya ⁴nin Pasehur nin Amariya nin Malikiya ⁵nin Hatus nin Sebaniya nin Maluk ⁶nin Harim nin Meremɔt nin Obadiya ⁷nin Daniel nin Ginnetonn nin Baruk ⁸nin Mesulam nin Abiya nin Miyamin ⁹nin Maasiya nin Bilgayi nin Semaya.

¹⁰Bà yé Lefi yaab ya yel sɔ: Asaniya ya bije Yesuwa nin Henadad ya duku yɔ Binuyi nin Kadimiel ¹¹nin bi'ninjieb Sebaniya nin Hodiya nin Kelita nin Pelaya nin Hanann ¹²Nin Mika nin Lehof nin Hasabiya ¹³nin Sakur nin Serebiya nin Sebaniya ¹⁴nin Hodiya nin Bani nin Beninu.

¹⁵Bisenlierb ya yel sɔ nɔ: Parewɔs nin Pahat-Mowab nin Elam nin Satu nin Bani ¹⁶nin Bunni nin Asigad nin Bebayi ¹⁷nin Adoniya nin Bigiwayi nin Adinn ¹⁸nin Ater nin Hisikiya nin Asur ¹⁹nin Hodiya nin Hasum nin Besayi ²⁰nin Harif nin Anatot nin Nebayi ²¹nin Magipiyas nin Mesulam nin Hesir ²²nin Mesesabeyel nin Sadɔk nin Yaduwa ²³nin Pelatiya nin Hanann nin Anaya ²⁴nin Hoseya nin Hananiya nin Hasuf ²⁵nin Halowɛs nin Pileha nin Sobek ²⁶nin Lehum nin Hasabina nin Maaseya ²⁷nin Ayiya nin Hanann nin Anann ²⁸nin Maluk nin Harim nin Baana.

²⁹ Binib bà s'ien' ki yé bitóturkaab nin Lefi yaab nin binañoguurb nin biyonyuonb nin Uwien ya duku ni ya tonsónb kpòbn' bi'bó. Bà ke bore' bi'ba nin idutò ya nib be ní boh Uwien ya yiko, ben nin bi'puob nin bi'bujebumu nin bi'bupiiimu mùa ñmòbe miyenm kí li fre kí cii tigber ya tingi mò kpòbn' bi'bó. ³⁰ Bie ya nib nin ti'ni bi boh bà ki gbien' ke pole' ki ye bi li paan Uwien là wuón' u'tonsónl Moyis yiko wà nnò bo, ñò kí bo Yonbdaan ti'Wien ya wòb, kí paan u'yiko bo.

³¹ Nen bo, ta ní de udu wuu ni ya nibotò ya nib ti'bupiiimu be ní kuón, ne ka ní taa bi'bupiiimu kí de ti'bujebumu be ní kuón. ³² Nì yé binib bugben tuke' ní ble nin tibont tà ke ya bol saba ya daali bii kunacenu ya den be ní kuòre la, ta ní de bonn. Binl nlòle ke binl nlòle bo ta ní ko kpaabu ñò kitink ní jire ne kí fère ifèn ke. ³³ Ne tinbi ble' ti'ba liwòbl tí li paanh binl ke binl ilike waamu ki de' ti'Wien ya duku ya tuonl bo. ³⁴ Bi li taa ilike nnò ne kí de kpòò wà bi taah ki dienh Uwien nin uyo ke ya tuòrl nin lituòrl là bi teh lè yo ke yo kí se bi taa' nà ki tien' lituòrl nnò nin saba ya daali ya tuòre nin uñmaafaan ñen' lidaali là ya tuòre nin kunacenu ya den ya tuòre nin tibont tà te ki de' Uwien nin Israyel yaab ya biere ya ñmirm ya tuòre nin tuonl ke tuonl Uwien den. ³⁵ Tinbi bitóturkaab nin Lefi yaab nin binib bà s'ien' fùòre' imuón ki liike' u le yo ne dencenl ke dencenl li tuke idò ní Uwien ya duku ni. Nen bo binl ke binl uyo nnò lá baa' la, tí li tuke ní idò yà tí li taa kí se bi taa' tiwent tà ki tien' lituòrl Yonbdaan ti'Wien ya ponpuol bo ten nì kele' ma yiko ya gbònkú ni ne. ³⁶ Binl ke binl mò, tí li tuke ní Yonbdaan ya duku ni ti'bonkokaar tà kpie' ki ben' nin isiin ya biikpiek, ³⁷ kí taa ti'bujebukpiekmu nin ti'wenkobr kpie' ki maa' mubumu mùa kí baa Uwien den ten nì kele' ma yiko ya gbònkú ni. Tí li tuke ní u'duku ni ti'nabukpiekmu nin ti'pebukpiekmu nin ti'wòbukpiekmu, ne kí taa kí de bitóturkaab bà s'nh ti'Wien ya duku ni. ³⁸ Tí yire ti'yom mà mòn kí tuke ní, nin ti'pum nin sub ke sub ya bii nin midejem nin mikpòm nin ti'bonkokaar ya gbiirm piik ní ki lá dienh Lefi yaab ti'Wien ya duku ya duwawaart ni. Ben Lefi yaab ne li teke ti s'nh idu yà ke ni migbiirm piik. ³⁹ Uyo wà Lefi yaab ye be ní teke migbiirm piik la, Aròn ya dencenl ni ya tóturke uba ne li tòke nin be, ne Lefi yaab li tuke ní migbiirm piik ya gbiirm piik kí la ble Uwien ya duku òni, lifaal dò tiduwawwaart tà ni nnò ne. ⁴⁰ Kime Israyel yaab nin Lefi yaab li tuke ní bi'jier nin midejem nin mikpòm ya pum kí lá ble tu ya dur ni ne. Liboñaanl ya went dò ti ya

dur ni ne. Bitɔtuɔrkaab bà sɔnh itùon nin binañɔguurb nin biyonyuonb mɔ là te ti ya dur ni ne.

Nnɔ ne ta ń sunde Uwien ya duku bó.

Sufmbe bà liebe' ní ki kɔ Yerusalem ni ya yel

11 Bisenlierb là kɔ Yerusalem ni ne. Bà sien' fùɔre' imuɔn ɔɔ binib piik bo uba ń baa kí kɔ Yerusalem uduñaan ni, biwe bà sien' ń juore idutɔ ni. ²Binib faare' bà ke cèkre' bi'yenm be ń kɔ Yerusalem ni nnɔ.

³Suda ya tinfenm ya senlierb là kɔ Yerusalem ni, ama bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab nin Uwien ya duku ni ya tonsɔnb nin Salomɔn ya tonsɔnb ya yaabii nin Israyel yaab bà sien' là ke bi'du ni ne wà ke nin u'yaajetink bo.

⁴Suda ya densen yaab nin Bensamen ya densen yaab ni binikaankaab ne là kɔ Yerusalem ni. Suda ya densen yaab bà là kɔ Yerusalem ni ya yel sɔ: Peres ya duku yaab Malalel ya bije Sebatiya nin Sefatiya ya bije Amariya nin Amariya ya bije Sekariya nin Sekariya ya bije Usiya nin Usiya ya bije Ataya, ⁵nin Ha-Siloni ya bije Sekariya nin Sekariya ya bije Yoyarif nin Yoyarif ya bije Adaya nin Adaya ya bije Hasaya nin Hasaya ya bije Kol-Hose nin Kole-Hose ya bije Baruk nin Baruk ya bije Maaseya. ⁶Peres ya duku yaab bà là kɔ Yerusalem ya du ni ki ben' bijeb là te kobinaan nin piluob nin biniin ne.

⁷Bensamen ya densen yaab bà là kɔ Yerusalem ni ya yel sɔ: Yesaya ya bije Itiyel nin Itiyel ya bije Maaseya nin Maaseya ya bije Kolaya nin Kolaya ya bije Pedaya nin Pedaya ya bije Yoyed nin Yoyed ya bije Mesulam nin Mesulam ya bije Salu ⁸nin Gabayi nin Salayi. Bensamen ya densen yaab ke là te kobiwe nin pile nin biniin ne. ⁹Sikiri ya bije Yowel ne là yé bi'cien ne Ha-senuwa ya bije Yewuda yé udu ya senlierl ya kpekpekl.

¹⁰Bitɔtuɔrkaab bà là kɔ Yerusalem ni ya yel sɔ: Yoyarif ya bije Yedaya nin Yakinn nin ¹¹Hilikiya ya bije Seraya nin Seraya ya bije Mesulam nin Mesulam ya bije Sadɔk nin Sadɔk ya bije Merayɔt nin Merayɔt ya bije Ahitub wà yé Uwien ya tɔtuɔrcien ¹²nin bi'ninjieb kobiniin nin pile nin bile. Ben ne là sɔnh Uwien ya duku ni ya tùon. Bitɔtuɔrtɔb sɔ: Malikiya ya bije Pasewur nin Pasewur ya bije Sekariya nin Sekariya ya bije Amisi nin Amisi ya bije Pelaliya nin Pelaliya ya bije Yeroham nin Yeroham ya

bije Adaya ¹³ nin Makiliya ya ninjieɓ bà yé bidendɛnb kobile nin pinan nin bile nin Imer ya dije Mesilemɔt nin Mesilemɔt ya dije Asayi nin Asayi ya dije Asarel nin Asarel ya dije Amasesayi ¹⁴ nin bi'ninjieɓ bijekɔnb bà ŋmɔbe lifɛl kobk nin pile nin biniin. Ha-Gedolim ya dije Sabidiyel ne là yé bitɔtuɔrkaab ya cɛkl ya cien.

¹⁵ Lefi yaab bà là kɔ Yerusalem ni ya yel sɔ: Bunni ya dije Hasabiya nin Hasabiya ya dije Asirikam nin Asirikam ya dije Hasub nin Hasub ya dije Semaya ¹⁶ nin Lefi yaab ya senlierb ni Sabitayi nin Yosabad bà là sɔnh Uwien ya duku ya saali ya tɔon. ¹⁷ Mika ya dije Mataniya mɔ là te. U'yaajeb là si Sabidi nin Asaf wà là yé iyuon ya senlierl ikàare ya yo ne, nin u'ninje Bakbukiya wà là yé u'kpekpekl nin Samimuwa ya dije Abida. Abida ya yaajeb là si Galal nin Yedutunn ne. ¹⁸ Lefi yaab bà là te uduñaan ni ke là te kobile nin piniin nin binan ne. ¹⁹ Binañɔguurb Akuf nin Talimonn nin bi'ninjieɓ ne là gu inañuɔn. Bi'ke là te kobk nin pilole nin bile ne. ²⁰ Israyel yaab bà sɛn' nin bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab là kɔ Suda ya dutɔ ni ne, wà ke nin u'yaajetink bo. ²¹ Uwien ya duku ya tonsɔnb là kɔ Ofel ni Yerusalem ni ne, ne Siwa nin Gispa là yé bi'senlierb. ²² Bani ya dije Usi ne là yé Lefi yaab bà là kɔ Yerusalem ni ya cien. Usi là yé Bani ya dije, Bani mɔ yé Asafiya ya dije, Asafiya mɔ yé Mataniya ya dije, Mataniya mɔ yé Mika ya dije. Bi'ke yé Asaf ya yaabii ne. Bi là yé biyonyuonb ne Uwien ya duku ni. ²³ Nen bo, uber ne là blinh biyonyuonb iwɔb, ki wɔngɛh be wentunl ke wentunl ya tɔon. ²⁴ Mesesabeyel ya dije Petayiya ne là se Israyel yaab ya taal ni Pers ya ber den. Petayiya là yé Suda ya dije Sera ya duku yɔ ne.

Sufmɛ bà ŋa kɔ Yerusalem ni

²⁵ Suda ya duku yaab là kɔ iduwawaale ni ne. Yin si: Kiriya-Ariba ya du nin u'tengbaan, Dibonn ya du nin u'tengbaan, Yekabisel ya du nin u'tengbaan, ²⁶ Yesuwa ya du, Molada ya du, Bet-Pelet ya du, ²⁷ Hasar-Suwal ya du, Berseba ya du nin u'tengbaan, ²⁸ Sikilak ya du, Mekona ya du nin u'tengbaan, ²⁹ En-rimonn ya du, Soreya ya du, Yarmut ya du, ³⁰ Sanowa nin Adulam ya du nin u'tengbaan, Lakisi ya du nin u'tengbaan, Aseka ya du nin u'tengbaan. Bi kèle' kí cin Berseba ya du kí li ŋmɔŋmɔbe kí tì baa Hinom ya lɔnku ne.

³¹ Ne Bensamen ya densen yaab là kɔ Gefa ya du ni nin Mikimas ya du ni nin Aya ya du ni nin Betel ya du ni nin itengbaan ya kɔkuɔ Betel ni

³²nin Anatot ya du ni nin Nof ya du ni nin Ananiya ya du ni ³³nin Hasor ya du ni nin Lama ya du ni nin Gitayim ya du ni ³⁴nin Hadid ya du ni nin Seboyim ya du ni nin Nebalat ya du ni ³⁵nin Lod ya du ni nin Ono ya du ni nin bitonsɔnb ya lɔnku ni ne.

³⁶Lefi yaab ya cɛk iba siere' Suda ya tinfenm bo ki jon' Bensamen ya tinfenm bo.

Bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab bà ñen' tiyonbt ni ki liebe' ní ya yel

12 Bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab bà sɔ tɔke nin Salitiel ya bije Sorobabel nin Sosuwe ki ñen' tiyonbt ni ki liebe' ní: Seraya nin Yirimeya nin Esdra ²nin Amariya nin Maluk nin Hatus nin ³Sekaniya nin Lewum nin Meremot nin ⁴Ido nin Ginetoyi nin Abiya ⁵nin Miyaminn nin Maadiya nin Bilka nin ⁶Semaya nin Yoyarib nin Yedaya nin ⁷Salu nin Amok nin Hilikiya nin Yedaya. Sosuwe ya yo ben ne là yé bitɔtuɔrkaab nin bi'ninjieɓ Lefi yaab bo bisenlierb. ⁸Lefi yaab ya yel sɔ: Sosuwe nin Binuwi nin Kadimiel nin Serebiya nin Yewuda nin Mataniya, wɔn nin u'ninjieɓ ne là liereh kupenpeku ya yuon, ⁹ne bi'ninjieɓ Bakibukya nin Unni se bi'nun bó ki guɔnh.

¹⁰Sosuwe maa' Yoyakim, Yoyakim maa' Eliyasib, ne Eliyasib mɔ maa' Yoyada. ¹¹Yoyada maa' Yonatann, Yonatann maa' Yaduwa. ¹²Bitɔtuɔrkaab ya cien Yoyakim ya yo, bitɔtuɔrkaab bà là yé bidendenɓ sɔ: Seraya ya dendaan Meraya nin Yirimeya ya dendaan Hananiya ¹³nin Esdra ya dendaan Mesulam nin Amariya ya dendaan Yehonan nin ¹⁴Meliku ya dendaan Yonataan nin Sebaniya ya dendaan Yosef nin ¹⁵Harim ya dendaan Adina nin Merayot ya dendaan Elkayi ¹⁶nin Ido ya dendaan Sakari nin Ginnetonn ya dendaan Mesulam ¹⁷nin Abiya ya dendaan Sikiri nin Miniyamin ya dendaan^p nin Mowadiya ya dendaan Pilitayi ¹⁸nin Biliga ya dendaan Samimuwa nin Semaya ya dendaan Yewonataan ¹⁹nin Yoyarib ya dendaan Matenayi nin Yedaya ya dendaan Usi ²⁰nin Salayi ya dendaan Kalayi nin Amok ya dendaan Eber ²¹nin Hilikiya ya dendaan Hasabiya nin Yedaya ya dendaan Netanel.

²²Bitɔtuɔrcienɓ Eliyasib nin Yoyada nin Yadiduwa ya yo, bi kele' Lefi yaab bà là yé bidendenɓ nin bitɔtuɔrkaab ya yel kugbɔnku ni ki tì baa' haali Pers ya ber Darus ya bel ya yo.

^p 12.17 Ebreɓbe ya gbɔnku ni utɔtuɔrke wà yé Miniyaminn ya dendaan ya yel ɗa te len

²³ Bi ke'le' Lefi yaab bà yé bidendɛnb ya yel bi kieh kugbɔnku kùà ni tibonciant tà gèbre' nno ni ki ŋmɔŋmɔbe ki tì baa' Eliyasib ya bije Yohanaan ya yo.

²⁴ Lefi yaab ya senlierb ya yel sɔ: Hasabiya nin Serebiya nin Kadimiel ya bije Sosuwe, ben ne là sieh Lefi yaab bà s'ien' ya nun bó ki geh iyuon ki pekeh, ki dònndeh Uwien ten Uwien ya nil Dafid là ble' ma bo nì lá baa' bi'yo la.

²⁵ Binañguurb Mataniya nin Bakibukya nin Obadiya nin Mesulam nin Talimonn nin Akub ya tuonl là si bi li gu tidur tà te Uwien ya duku ya nañuɔn ni bi blinh len tibont nno ne. ²⁶ Ben ne là sɔnh Yosadak ya bije Sosuwe ya bije Yoyakim ya yo nin Gobina Nehemi nin Esdra wà yé utɔtuɔrke, ki yé yiko ya wɔnwɔknl ya yo.

Yerusalem ya guonjel ya nacenku

²⁷ Bi men' Yerusalem ya guonjel nno ki gben' ma nno, ne ki nuun' Lefi yaab bi là kɔ nà ke saan be ní taa be kí baa Yerusalem ni, ŋɔ be ní taa liguonl nno kí ŋukn Uwien ya nuɔ ni, kí jele kunacenku nin kupoknku, kí ge iyuon kí ñi iduon nin tiber ibol ibol kí donde Uwien. ²⁸ Biyonyuonb taan', ki ñen' haali mitinfenm mà guɔn' ki linde' Yerusalem nin Netofa yaab ya duwawaale bó ní, ²⁹ nin Bet Gilgal ya du bó ní nin Gefa ya du bó ní nin Asmawet ya du bó ní, kime biyonyuonb là men' iduwawaale ne ki linde' Yerusalem. ³⁰ Bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab ñen' bi'yul bo tijɔknt, ne ki ye bà s'ien' mɔ ní ñen tijɔknt bi'yul bo, ne ki ñaan' udu ya nañuɔn nin liguonjel.

³¹ N cère' Suda ya senlierb don' liguonjel bo, ne n caan' iyonyuoncek ile. Licekl liba yaab te liguonjel bo ki cuonh ki joh ujie bó, tinagbokmuɔr ya nañɔbu bó. ³² Hosaya nin Suda yaab ya senlierb ya gbiirm miba là pe biyonyuonb ya puoli, ³³ ne Asariya nin Esdra nin Mesulam ³⁴ nin Yewuda nin Bensamen nin Semaya nin Yirimeya mɔ tɔ. ³⁵ Bà yé bitɔtuɔrkaab ki yé binatangtukb tɔ, ne Yonatann ya bije Sekariya wà ya yaajeb si Semaya nin Mataniya nin Mikaya nin Sakur nin Asaf mɔ ji tɔ. ³⁶ Ne Sekariya ya tonsɔnlieb Semaya nin Asarel nin Milalayi nin Gilalayi nin Mayi nin Netanel nin Yewuda nin Hanani mɔ là tɔ u'bo, bi'ke tuke' Uwien ya nil Dafid ya jelku ya went. Esdra wà yé Uwien ya yiko ya wɔnwɔknl ne là le licekl bugben usen. ³⁷ Bi tì baa' bunañɔbu bùà bi yih bù ki teh

buñunbunnunbu ya nañɔbu saan ma nno, ki laa' bi te Yerusalem ya tengbaal là bi yih lè David ya du ya duoduokɔkɔl ya nun bó, ne ki don' liguonl nno ya duoduobùol saan. Bi jon' inun bó ki cuon' ki kende' Dafid ya berduku ya paaki ki tì baa' haali miñunm ya nañɔbu saan Yerusalem ya lenpuoli bó.

³⁸ Liyonyuonçektɔl cuonh ki joh ugen bó, ne min nin n'yul pe li'bo nin kunigolku ya gbiirm nle liguonl bo, timubor ya dufɔfɔrku ya paaki ne ki ñmɔñmɔbe ki tì baa' liguonl pièke' nà saan, ³⁹ Ti jon' inun bó ki tì baa' Efrayim ya nañɔbu nin Yesana ya nañɔbu nin ijen ya nañɔbu nin Hananeyel ya dufɔfɔrku nin kobk ya dufɔfɔrku ya paaki, ki ñmɔñmɔbe ki tì gèbre' ipe ya nañɔbu ne ki sere' lipèkl ya nañɔbu saan. ⁴⁰ Ni ya puoli bó ne iyonyuonçek ile nno sere' Uwien ya duku ni, ne min nin bà buh tibuur ya cekl là tɔke nin nni nno mɔ sere'. ⁴¹ Ne bitɔtuɔrkaab Eliyakim nin Maaseya nin Minyaminn nin Mikaya nin Eliyonayi nin Sekariya nin Hananiya là piebeh inatun. ⁴² Maaseya nin Semaya nin Eléyasar nin Usi nin Yewohanann nin Malikiya nin Elam nin Eser mɔ là te len. Isariya le biyonyuonb usen bi geh iyuon. ⁴³ Lidaali nno, bi là tien' ituɔɔ è yebe nin uyenñmaa, kime Uwien ne là de' uyenñmaacien. Bipiib nin mubumu mɔ là poknh, ne binib cii' Yerusalem ya nib ya yenñmaa ya waaku bó haali fɔnfɔkm.

Bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab ya gbiin

⁴⁴ Nen daali, bi gènde' binib be ní li gu bi blinh tidur tà ni tijiekpièkt ya pum nin tijier ya gbiirm piik nno. Bi là teke ikpaan yà guon' ki linde' idu ya jier tà te ki de' bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab ten yiko ye ma bo kí ble ti ya dur ni ne. Suda ya bol yaab ya yenm là sɔnge bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab bo kí ñe bi sɔn' lituonl là nno bo, ⁴⁵ ki sɔnh bi'Wien ya tuonl nin tijɔknt ya ñenm ya tuonl, ne biyonyuonb nin binañɔguurb mɔ sɔnh ten Dafid nin u'bije Salomɔn là ble' ma bo. ⁴⁶ Haali Dafid nin Asaf ya yo nì là ñmɔbe bà yé biyonyuonb ya senlierb, ki le kupenpeku nin ifaare ya yuon ki de' Uwien ne. ⁴⁷ Sorobabel ya yo nin Nehemi ya yo, Israyel yaab ke là dienh biyonyuonb nin binañɔguurb bi'gbiin idaan ke, ki taah mipum mà bore' mi'ba ki dienh Lefi yaab, ne Lefi yaab taah bitɔtuɔrkaab bà yé Arɔn ya yaabii yann ki dienh be.

Nehemi jiin' tibont tu'ciem

13 U ya yo nno, bi kaan' Moyis ya yiko ya gbɔnku unil ke ya nun bó, ne ki laa' nì keke' ki ye Amɔn yaab nin Mowab yaab ŋa lí li taan nin Uwien ya taan^q yaab, ² kime ba là teke' Israyel yaab cɛnku ka kon' be ñum ka de' be jier, ne Mowab yaab là de' Balaam^r ilike ŋɔ wɔ́ n̄ wie Israyel yaab miɲùm, ama ti'Wien lèbre' miɲùm nno ki tien' mimɔnm. ³ Israyel yaab cii' lie ya kuɔl ma nno, ne ki ñen' bilenb^s ke bi'ni.

⁴ Kí yaan nen ke n̄ tien nno, ki laa' utɔtuɔrke Eliyasif ne là gu Uwien ya duku ya duwawaar, u là yé Tobiya ya jɔ ne, ⁵ ne ki bonde' kuducienku kuba ki ble' wɔ, kuduku kùà ni bi là blinh mipum nin liɲubl nin Uwien ya duku ni ya went nin bi ñen' tijier nin midejem nin mikpɔm ya gbiirm piik mà, mi yé Lefi yaab nin biyonyuonb nin binañɔguurb yann nin bi ñen' nà mɔnɔn ki de' bitɔtuɔrkaab.

⁶ Tuu ya bont ke gèbreh uyo wà nno, ma là te Yerusalem ni, kime n jon' Babilonn ya bercien Artaserses saan u'bel ya binl pita nin nle bo ne. Libinl ya gbenm, n mie' uber usen, ⁷ ki liebe' ní Yerusalem ni. N laa' Eliyasif tien' nà nì bre ki bonde' Tobiya kuduku kuba Uwien ya duku ya luo bo. ⁸ N'fèl ben' ki tì kende' ne ki ñen' Tobiya ya bont tà ke te kuduku nno ni ki wie' saali. ⁹ Ne n ye be n̄ sɔkre kí ñen tidurt nno ya jɔknt ke, ne n jiin' ní Uwien ya duku ya went nin mipum nin liɲubl ki lá ble' len.

¹⁰ N cii' mɔ ki ye ba de' Lefi yaab bi'yaabó ne Lefi yaab nin biyonyuonb siere' ki daan' bi'tuonl Uwien ya duku ni, wà ke bure' u'kpaabó. ¹¹ N kɔn' nin bisenlierb ne ki ye: «Be cère' ni daan' Uwien ya duku?» Ne ki taan' Lefi yaab nin biyonyuonb ki cère' wà ke liebe' ki taa' u'tuonl. ¹² U ya yo ne Sufmbɛ liebe' ki cin' ki tukeh ble nin midejem nin mikpɔm ya gbiirm piik ní ki lá blinh bi bore' tidurt tà be n̄ li blinh tuu ya bont nno ni. ¹³ N gènde' utɔtuɔrke Selemiya nin Sadɔk yiko ya wɔnɔwɔknl nin Lefi yaab ni uba bi yih wɔ Pedaya be n̄ li gu tidur nno, ki gènde' Sakur ya bije Hanann wà ye Mataniya ya yaabil wɔ́ n̄ li tòreh be, kime ben ne là yé binib bà bi kaanh be ten binib bà bi du bi'bo. Bi ya tuonl ne là si be n̄ li gbiinh bi'tɔb Lefi yaab mipum.

^q 13.1 Liike Mit 23.4-6 ^r 13.2 Liike kuk 22.1-6 ^s 13.3 Bilenb ya tingi si bà ke ŋa yé Israyel ya bol yaab nin Israyel ya bol yaab kuɔn' inibotɔ ya bupiiimu ki maa' bà nno ne

¹⁴ «Oo, n'Wien, tiere n tien' nà ke bo-a! La sunde n sòn' a'duku ni ya tòn nin a'tuonl nin tigbemont tà nnò bó.»

¹⁵ Uyo nnò, n laa' Suda ni binib taanh bi taah isibii yà ki ñeh fèn saba ya daali, ki tukeh ble ne ki lùoh ijuun mɔ bo fèn nin bi taah isibii yà ki ñeh fèn nin ikenken nin ituktɔ ke ya bol be í tuke kí jo Yerusalem saba ya daali. N kòn' nin be lidaali là bi kuɔreh bi'kuɔrm nnò. ¹⁶ Tir yaab bà là ke Yerusalem ni là tukeh ijen nin tibonkuɔrkaart ke ya bol ní ki là kuɔreh Suda ya du yaab nin Yerusalem ya du yaab bo saba ya daali. ¹⁷ N kòn' nin Suda yaab ya cienb ne ki tɔke' be ki ye: «Ni teh be ya biere sɔ ki yindeh Uwien ya fofuordaali? ¹⁸ Ni'yaajeb ña là tien' nnò ne-εε? Ne ki cère' mie ya cecɛkm^t ke ya bol lu' ti'bo udu wuu ni. Ama ninbi, ni yindeh Uwien ya fofuordaali ma nɔ, ni kpireh Uwien ya benpiebe ne Israyel bo-a!»

¹⁹ U ya yo ne n ble' liwɔbl be í piin Yerusalem ya nañuɔn uyo wà ni bɔndeh, kí le Saba ña laan cin', ne kí la piire kí le saba ña laan gben'. N sien' n'tonsɔnkaankaab biba inañuɔn ni be í li gu ñɔ bonkuɔrkaann niba la kɔ ní Uwien ya fofuordaali. ²⁰ Bà daanh nin bà kuɔreh tibonkuɔrkaar ke ya bol gɔn' Yerusalem ya dugbaal bolm miba bii mile. ²¹ N tɔke' be ki ye: «Be tien' ni gðh liguonl ya puoli? Nì yé ni liebe' ki cin' la, í li cère be í cuo ne.» Kí cin u ya yo ba ji baa' Uwien ya fofuordaali. ²² Ne n tɔke' Lefi yaab be í ñen bi'yul bo ya jɔknt kí baa kí guure inañuɔn ñɔ kí bo Uwien ya fofuordaali, lidaali là te ki de' Uwien.

«Oo, n'Wien, nen bo mɔ tiere n'bó, muɔ nni miececɛkm a'ninmɔncient kpe ma bo.»

²³ I ya den mɔ ne n laa' Sufmbe kuɔn' bipiib bà nnò yé Asidod nin Amɔn ya bol nin Mowab yaab ne. ²⁴ Bi'bumu ya gbiirm miba là lienh Asidod yaab ya lem ne bi'ni uba mɔnɔn ña í fre kí len Suda yaab ya lem, ama bi là lienh inibotɔ ya lem ne. ²⁵ N kòn' nin be ne ki wie' be miñuɔm, n ñi' bi'ni bijekaankaab biba ne ki ñeñe' bi'yur, ne ki cère' bi pole' Uwien ya yel bo ki ye ba í taa bi'bisieb kí de bilenb be í kuɔn, ben mɔnɔn ña í taa inibotɔ ni piib kí kuɔn bii kí de bi'bijieb. ²⁶ Ni ya bonn bo ña ñi ne Israyel ya bærcien Salomɔn là tien' ibiere-ee? Inibol ligol ni ber ña là te ki naan wɔ, u'Wien là yé wɔ ne ki tien' wɔ uber Israyel yaab ke bo. Ama u là kuɔn'

^t 13.18 Miececɛkm nnò yé udu ya bèrm nin tiyonbt ya cuom ne

iniboto ya bupiiimu mùa nno là ture' wɔn nɛ ki kuɔn' ibiere ni. ²⁷ Ta yíe tí cii ni biih ti'Wien nì tì kendeɛ ki taah iniboto ya bupiiimu ki kuɔndeɛ.

²⁸ Yoyada ya bije uba, bitɔtuɔrkaab ya cien Eliyasib ya yaabil, là yé Horonn ya du yɔ Sanbalat ya cuɔje nɛ. Nen bo nɛ cèrè' n bùlè' wɔ u jende' n'saan.

²⁹ N'wien, tiere bi'bó kime bi kuɔn' bitɔtuɔrkaab ya tuonl nin a cuo' kujɔtieku kùà nin bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab nno tijɔknt nɛ.

³⁰ N ñen' bilenb Israyel yaab ni nɛ ki ñen' bi'yul bo ya jɔknt, nɛ ki jiin' bitɔtuɔrkaab nin Lefi yaab ya tòn ke ní, wà ke nin u'tuonl ni. ³¹ N jiin' ido ya pum mɔ ní bi sèn' uyo wà, nin tibonkokaar ya bonkpiekt ya pum.

N'wien, tiere n'bó kí tien nni mimɔnm.

